

Sygn. akt: X C 2059/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Domańska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w T.

przeciwko Województwo (...) - Urząd Marszałkowski Województwa (...) w T.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu .

SSR Katarzyna Malinowska

X C 2059/18

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w T. złożył pozew przeciwko Województwu (...) Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa (...) w T. o zapłatę kwoty 6890 zł z odsetkami i kosztami.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki w dniu 21 września 2015 r. strony zawarły umowę na wykonanie prac remontowych 3 budynków astrobaz w Ż., D. i G.. Termin wykonania umowy ustalono na 21 listopada 2015 r. a wynagrodzenie na kwotę 130000 zł. Powód wykonał prace w całości na potwierdzenie czego strony sporządziły protokoły odbioru. Pozwany zapłacił powodowi łącznie kwotę 123110 zł. do zapłaty pozostaje kwota 6890 zł. Pozwany sporządził notę księgową, z której wynika, że obciąża powoda karą umowną naliczoną z powodu niewykonania w wyznaczonym terminie przedmiotu umowy. Wskazano również, że należność zostanie potrącona przy najbliższej zapłacie za fakturę. Powodowi nie doręczono jakiegokolwiek oświadczenia pozwanego o potrąceniu ani wezwania do zapłaty. Zdaniem powoda potrącenie nie nastąpiło. Nadto wskazano, iż pozwany nie wskazał jakiego opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy pozwany się dopuścił, ile dni i na jakim obiekcie.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

W wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki w dniu 21 września 2015 r. strony zawarły umowę na wykonanie prac remontowych 3 budynków astrobaz w Ż., D. i G.. Termin wykonania umowy ustalono na 21 listopada 2015 r. a wynagrodzenie na kwotę 130000 zł. Zgodnie z § 10 pkt

3 strony uzgodniły, że w przypadku naliczenia kar umownych zamawiający zastrzega sobie prawo do ich potrącenia z kwoty wynagrodzenia po bezskutecznym upływie terminu zapłaty wystawionej noty.

Dowód: umowa k. 14-24 akt

Pismem z dnia 27 listopada 2015 r. pozwany zgłosił zakończenie robót i gotowość do dokonania ich odbioru.

W dniu 9 i 17 grudnia dokonano oględzin prac w astrobazie w G. D. i ustalono, że roboty nie zostały zakończone. W dniu 4 grudnia dokonano oględzin w G. i wniosek był podobny. W dniu 25 grudnia ponownie zgłoszono gotowość do przekazania robót. W dniu 8 stycznia 2016 r. w Ż. prace nadal nie były zakończone. Dnia 20 stycznia 2016 r. ponownie zgłoszono zakończenie prac.

Dowód: zgłoszenia i protokoły k. 67-74 akt

W dniu 22 stycznia 2016 r. sporządzono końcowy protokół odbioru asrobazy w Ż., w dniu 14 marca 2016 r. wypłacono wynagrodzenie w kwocie 43333,33 zł

Dowód: protokół k. 25, faktura i potwierdzenie przelewu k. 26-27 akt,

W dniu 28 stycznia 2016 r. sporządzono końcowy protokół odbioru asrobazy w G. , w dniu 14 marca 2016 r. wypłacono wynagrodzenie w kwocie 36443,33 zł. stwierdzono usterki – termin ich poprawienia wskazano na 5 lutego 2016 r.

Dowód: protokół k. 28, faktura i potwierdzenie przelewu k. 29-30 akt,

W dniu 12 lutego 2016 r. sporządzono końcowy protokół odbioru asrobazy w G. – D. , w dniu 28 kwietnia 2016 r. wypłacono wynagrodzenie w kwocie 43333,34 zł

Dowód: protokół k. 28, faktura i potwierdzenie przelewu k. 29-30 akt,

W dniu 9 marca 2016 r. została wystawiona przez pozwanego nota księgowa nr (...) w jej treści wskazano, że pozwany obciąża powoda na podstawie § 10 ust 1 pkt 1 umowy karą umowną w wysokości 6890 zł naliczoną z powodu niewykonania w wyznaczonym terminie przedmiotu umowy. Wskazano również, że należność zostanie potrącona przy najbliższej zapłacie za fakturę.

Dowód: nota księgowa k. 34 akt

W piśmie z dnia 15 grudnia 2017 r. pozwany wskazał, iż opóźnienie w realizacji prac wyniosło 53 dni i stąd naliczenie kary w wysokości 6890 zł

Dowód: pismo k. 36 akt

Pismem z dnia 1 sierpnia 2018 r. podpisanym przez Wicemarszałka Województwa Z. O. skierowano do powoda oświadczenie o potrąceniu. W piśmie tym zostało wskazano, iż kara umowna została ustalona jako iloczyn $53 \times 0,1\% \times 130000$ i wynosi 6890 zł. Okres 53 dni został ustalony jako czas pomiędzy terminem wskazanym w umowie (27 listopada 2015 r.) i dniem zgłoszenia zakończenia prac. Po którym odebrano przedmiot umowy (19 stycznia 2016 r.) Uchwała z dnia 1 sierpnia 2018 r. upoważniono Z. (...) do złożenia materialnoprawnego oświadczenia woli związanego z dokonaniem potrącenia wierzytelności.

Dowód: pismo k. 79 akt, odpis uchwały k. 88 – 89 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny był pomiędzy stronami bezsporny. Istotą sporu pomiędzy stronami była zasadność obciążenia powoda karą umowną i skuteczność jej potrącenia, a także wysokość należnej kary umownej w kontekście wniosku o jej miarkowanie.

Zgodnie art. 483 § 1 kc można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana (art. 484 § 1 i 2 kc)

W pierwszej kolejności należało rozważyć, czy co do zasady pozwany miał prawo obciążyć powoda karą umowną. Taką możliwość przewidywała łącząca strony umowa z dnia 21 września 2015 r. w § 10. Strony ustaliły, iż za niewykonanie przedmiotu umowy w terminie wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną w wysokości 0,1% wynagrodzenia za każdy dzień opóźnienia.

W piśmie z dnia 1 sierpnia 2018 r. pozwany wyjaśnił, iż kara umowna została ustalona jako iloczyn $53 \times 0,1\% \times 130000$ i wynosi 6890 zł. Okres 53 dni został ustalony jako czas pomiędzy terminem wskazanym w umowie (27 listopada 2015 r.) i dniem zgłoszenia zakończenia prac, po którym odebrano przedmiot umowy (19 stycznia 2016 r.).

Co do zasady powód został słusznie obciążony karą umowną a jej wysokość została ustalona prawidłowo. Z przedłożonych dokumentów jednoznacznie wynika, iż przedmiot umowy nie został oddany w ustalonym terminie. Wprawdzie powód zgłaszał możliwość dokonania odbioru kilkakrotnie, jednak oględziny wykazywały brak dokończenia prac i nieprawidłowe ich wykonanie. Niewątpliwie za chwilę wykonania przedmiotu umowy uznać należy dzień 19 stycznia 2016 r., w którym to po raz ostatni – już skutecznie - powód przedstawił swoje prace do odbioru. Sąd nie podziela argumentacji powoda, iż powód nie miał wpływu na to kiedy zbierze się komisja, która miała odebrać prace i to spowodowało niezasadne przypisanie powodowi dodatkowych dni opóźnienia. Wskazać należy, iż okres, za który naliczono karę zakończył się w chwili ostatecznego zgłoszenia dokonanego przez powoda a nie zebrania się komisji. Wcześniejsze okresy oczekiwania na zebranie się komisji miały miejsce w czasie, gdy prace nie zostały prawidłowo wykonane - a z to odpowiada już powód.

Odnosząc się do żądania miarkowania kary umownej, to podkreślić należy, iż umowa została zawarta 21 września 2015 r. z terminem jej wykonania na 27 listopada 2015 r. a więc obejmowała okres 10 tygodni. Tymczasem opóźnienie wyniosło 53 dni a więc niemal 8 tygodni. Zdaniem Sądu w tej sytuacji kara umowna w wysokości 6890 zł, obniżająca wynagrodzenie ustalone pierwotnie na 130000 zł, nie jest rażąco wygórowana.

Gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 1 i 2 kc) Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 kc)

Sąd uznał, iż wystawienie noty księgowej z dnia 9 marca 2016 r. nie doprowadziła do wygaśnięcia roszczenia powoda co do kwoty 6890 zł wskutek potrącenia a jedynie była dorozumianym wezwaniem do zapłaty: wskazywała źródło zobowiązania i żądanie zapłaty w terminie do dnia płatności faktur przez pozwanego.

Nie sposób uznać, że wystawienie tej noty jest realizacją umownego prawa do potrącenia uregulowanego w § 10 pkt 3 umowy z dnia 21 września 2015 r., na co powoływał się pozwany. Strony bowiem ustaliły, iż w przypadku naliczenia kar umownych zamawiający zastrzega sobie prawo do ich potrącenia z kwoty wynagrodzenia po bezskutecznym terminie

zapłaty wystawionej noty. Nie modyfikuje to w żaden sposób instytucji potrącenia uregulowanej w kodeksie cywilnym. W związku z tym potrąceniu podlega wierzytelność wymagalna, co do której złożone zostanie stosowne oświadczenie drugiej stronie.

Jak już powyżej wskazano, Sąd uznał, iż wystawienie noty księgowej było wezwaniem do zapłaty kary umownej, które spowodowało wymagalność roszczenia w tym zakresie. W przypadku braku pewności co do sposobu wyliczenia kary umownej powód uzyskał wiedzę na ten temat jeszcze przed wytoczeniem powództwa, bowiem sprecyzowano tę kwestię w piśmie z dnia 15 grudnia 2017 r. załączonym do pozwu (k. 36 akt)

Podkreślić jednak należy, iż skuteczne potrącenie naliczonej przez pozwanego kary umownej nastąpiło dopiero z chwilą złożenie stosownego materialnoprawnego oświadczenia powodowi w sierpniu 2018 r. (k. 79 akt).

W związku z wygaśnięciem roszczenia wskutek potrącenia powództwo o zapłatę reszty ceny na wykonane prace podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Sąd zastosował przywołaną normę prawną i nie obciążył powoda kosztami procesu, bowiem w chwili składania powództwa roszczenie było zasadne.

SSR Katarzyna Malinowska